

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Філософська антропологія»



Ступінь освіти
Освітня програма

Бакалавр
Філософія

Тривалість викладання	7 чверть
Лекції:	2 години
Практичні заняття	2 години
Тривалість викладання	8 чверть
Лекції:	3 години
Практичні заняття:	2 години
Кількість кредитів ЄКТС	6 (180 годин)
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
<https://do.nmu.org.ua/course/index.php?categoryid=47>

Кафедра, що викладає

Філософії і педагогіки



Викладач:

**Осипов Анатолій Олександрович,
Професор кафедри філософії і педагогіки,
доктор філософських наук, професор**

E-mail: Osypov.a.o@nmu.one

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти ауд. 116, онлайн-консультації на платформі Teams;

лекції та практичні заняття проводяться відповідно до розкладу.

1. Анотація до курсу

«Філософська антропологія» – обов'язкова дисципліна навчального плану підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Філософія». Знайомить студентів із філософсько-антропологічними ідеями мислителів минулого і сьогодення. Надано змістовний аналіз зміни світоглядної парадигми філософської антропології, яка ґрунтується на засадах гуманізму та антропоцентризму. Представлено спадкоємність та відмінність концептуальних основ на різних етапах розвитку філософії. Аналізується методологічна основа філософської антропології. Курс містить історико-філософський аналіз вчень та творів представників філософської антропології.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни– формування у студентів теоретичних уявлень про специфіку філософської антропології та їх актуальність у сьогоденні.

Завдання курсу

- створити у студентів цілісну картину виникнення і розвиток ідей філософської антропології;
- сприяти оволодінню студентами навичок філософсько-антропологічною методологією;
- вміти аналізувати сучасну наукову філософську, художню літературу, виходячи з теоретичних здобутків філософської антропології.

3. Результати навчання:

- Використання основних понять і концепцій філософської антропології в професійній діяльності; чітко визначати базові філософсько-антропологічні категорії; розуміти специфіку, основні поняття і предметне поле філософської антропології як найважливішого компонента в структурі філософського знання; знати основні концепції людини і його свідомості в класичних і некласичних версіях філософствування.

Використування набутих знання для обґрунтування та збагачення власного згляду, вдосконалення особистої культури філософування.

Розуміння сучасної наукової картини світу, її основних проблем та суперечностей.

Критичне оцінювання власної позиції та знання, порівняння і перевірка отриманих результатів.

Оволодіння навичками участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

Аналіз розміркувань та здійснювати ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. Філософська антропологія, її генезис, проблемне поле і дисциплінарний статус.

1.1. Вчення про людину в структурі філософського знання.

1.2. Людина як мікрокосм, мікротеос, микросоциум.

1.3. Основні поняття і проблеми філософської антропології.

2. Образи людини в історії філософії та культури.

2.1. Людина як предмет філософської рефлексії у філософських традиціях Заходу і Сходу.

2.2. Платонізм і аристотелізм в інтерпретації сутності людини.

2.3. Концепція універсальної особистості в ренесансному гуманізмі. Новоевропейський раціоналізм: автономна індивідуальність в контексті «встановленої гармонії». «Людина-машина» в моделях епохи Просвітництва.

3. Проблема людини в сучасній філософії.

3.1. Подолання ідеалів класичного гуманізму в сучасній філософії.

3.2. Уявлення про соціально-історичну заангажованість людини в марксизмі.
3.3. Ідея «надлюдини» у філософії Ніцше.
3.4. Антропологічна криза кінця XIX - початку XX століття і метаморфози «антропологічного повороту» в сучасній філософії:
4. Екзистенційний вимір людського буття.
4.1. Парадокси життя і смерті в філософії.
4.2. Ідея душі і поняття життя у філософській традиції.
4.3. Основні концепти душі в давньоіндійській філософії.
4.4. Проблема матеріальності і нематеріальності душі в античності.
4.5. Душа як «ентелехія тіла». віталістичний і екзистенційно-персоналістський модули душі сучасної філософії.
4.6. Душа як розум, життя як рух в новоєвропейській думці.
5. Людина в системі соціальних відносин.
5.1. Проблема інтерсуб'єктивності в сучасній філософії.
5.2. Динаміка форм соціокультурної ідентифікації особистості в залежності від типів ідентифікації.
5.3. Віртуалізація «Я» в сучасному інформаційному просторі. Проблеми і перспективи віртуальної комунікації.

Практичні заняття відповідно до тем прочитаних лекцій
1. Філософська антропологія, її генезис, проблемне поле і дисциплінарний статус.
2. Образи людини в історії філософії та культури.
3. Проблема людини в сучасній філософії.
4. Екзистенційний вимір людського буття.
5. Людина в системі соціальних відносин.
Обговорення першоджерела, роботи М. Шелера «Положення людини у космосі».

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.
Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.
Використання MSTeams (<https://teams.microsoft.com/>)

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови,

якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
30	70	30	100

Підсумкове оцінювання (якщо студент набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань, 1 відкритого запитання. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100
--	--

6.3 Критерії оцінювання теоретичної частини (разом 30 балів).

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, яке містить 3 питання, кожне з яких оцінюється 10 балів

У разі використання технології дистанційної освіти усне опитування за темами контрольної роботи може проводитися усно з використанням інструментів Office 365 та Zoom.

Правильна відповідь **кожного питання** оцінюється 10 балами, а саме:

- **9-10 балів** – відповідь правильна, точна;
- **7-8 балів** – відповідь правильна, складає 80%;
- **5-6 балів** – відповідь не повна, складає 50%;
- **4-2 бали** – відповідь складає 20-40%;
- **1 бал** – відповідь неправильна повністю;
- **0 балів** – відповіді немає.

6.4 Критерії оцінювання практичної частини (разом 70 балів)

Практична робота передбачає виконання індивідуального завдання (1 завдання) та опанування тем практичних занять (6 тем). Правильна відповідь, або виконане індивідуальне завдання оцінюється максимально 10 балів за означеним вище критерієм. В індивідуальній роботі передбачено оцінювання

елементів дослідницьких підходів (аналізу, синтезу, логічної аргументації, узагальнення, реферування та анотування першоджерел тощо).

Індивідуальні завдання оцінюються експертно, спираючись на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <http://surl.li/alvis>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на персональну корпоративну електронну пошту, на платформу Teams та на вайбер викладача.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перескладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал. У разі міжнародної мобільності навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Гуцуляк О.Б. Філософська антропологія: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ, 2015. – 34 с.
2. Осипов А.О. Філософія науки. Методи та форми наукового пізнання. Навчальний посібник для самостійної роботи. Дніпропетровськ, 2014. – 196 с.
3. Осипов А.О. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форм навчання. Дніпропетровськ, 2014. – 60 с.
4. Пекар В.. Різноманітний менеджмент. Еволюція мислення, лідерства і керування. – Хрків, Фоліо. – 2018. – 191 с.
5. Робінсон К. Освіта проти таланту. Сила творчості. Львів, Літопис. – 2017. – 255 с.
6. Фюрст М., Трінкс Ю. Філософія. – К.: Дух і літера, 2018. – 544 с.
7. Хамітов Н.В. Філософська антропологія. Актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. К., ЦУЛ. – 2020. – 369 с.

Додаткова:

1. Газнюк Л. Філософські етюди екзистенціально-соматичного буття. – К., 2008. – 368 с.
2. Гомілко О. Метафізика тілесності. – К.: Наукова думка. – 2001. – 340 с.
3. Деріда Ж. Письмо і відмінність. – К., Основи. – 2004. – 602 с.
4. Каюа Р. Людина і священне. – К.:Ваклер, 2003. – 256 с.
5. Осипов А.О. Онтологія духовності. Монографія. У 2-х кн., Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008р. – Кн.1. – 240 с.
6. Осипов А.О. Онтологія духовності. Монографія. У 2-х кн., Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008р. – Кн.2. – 232 с.
7. Леві-Строс. Структурна антропологія. – К.: Основи, 2000. – 387 с.
8. Рікер П. Сам як інший. – Центр гуманітарних досліджень Національного університету «Кієво-могилянська академія», К., Дух і літера. – 2000. – 458 с.
9. Табачковський В. Полісутнісне homo. – К.: Парапан. – 2005. – 432 с.
10. Шепетяк О. Б. Християнська (філософська) антропологія: Курс лекцій. – Львів. Вид. Українського католицького Ун-ту, 2011. – 64 с.
11. Філософсько-антропологічні Студії. Щорічник. – Київ, Стилос. – 2016 р
12. Хабермас Ю. Філософський дискурс модерну. – К.: Четверта хвиля. – 2001. – 424 с.